

Irlannin anniskelutoiminnasta

Tauno A. Tuominen — Juhani Hakala

Irlannin saari käsittää Irlannin tasavallan 26 kreivikuntaa ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan kuuluvan Pohjois-Irlannin 6 kreivikuntaa. Tämä artikkeli käsittelee Irlannin tasavallan alkoholioloja.

Alkoholijuomien tislausta on Irlannissa harjoitettu jo 1100-luvulta lähtien, ja neljä vuosisataa myöhemmin ryhdyttiin myöntämään polttimolupia. Vuonna 1661 määrättiin viskille ensimmäisen kerran vero. Myös olutta on valmistettu jo vuosisatoja — teollisesti vuodesta 1959 lähtien (Guinness). Kun Irlanti saavutti itsenäisyyden vasta vuonna 1922, juomatavat ja alkoholijärjestelmät ovat pääasiassa periytyneet Yhdistyneestä kuningaskunnasta.

Alkoholikäytöllä on Irlannissa pitkät perinteet. Kun juominen oli yleistä työpaikoilla, sitä ryhdyttiin 1800-luvulla ohjaamaan varta vasten rakennettuihin pubeihin, joista vähitellen tuli nimenomaan miespuolisen väestön kokoontumispaikkoja. Sen jälkeen alkoholijuomia on pääasiallisesti nautittu pubeissa. Viime aikoina ovat myös naiset yhä enemmän omaksuneet pubit käyntipaikoikseen.

Artikkelin tiedot perustuvat pääasiallisesti Irlannin lainsäädäntöön, kesäkuussa 1987 suorittamaamme matkaan ja sen yhteydessä viranomaisilta saatuihin tietoihin ja ravintola-alan edustajien kanssa käytyihin keskusteluihin.

Irlannin alkoholijärjestelmän pääpiirteet

Irlannin alkoholilainsäädäntö on laaja ja yksityiskohtainen, jopa monimutkainen. Siitä huolimatta Irlannissa ei ole alkoholimonopolia eikä pelkästään alkoholihallintoon erikoistuneita viranomaisia. Paikalliset alioikeudet myöntävät vähittäismyynti- ja anniskeluluvat ja poliisi valvoo alkoholisäännösten noudattamista. Anniskelumääräykset on ensisijaisesti laadittu koskemaan tilanteita, joissa alkoholia nautitaan ilman ruokaa, eli lähinnä pubeja.

Pääasiallinen alkoholipolitiikan väline on hintapolitiikka: keskimäärin puolet alkoholin hinnasta on alkoholiveroa. Irlannin valtion tuloista 12 % tulee alkoholista (meillä 10 % ja esimerkiksi EEC-maissa 1—5 %). Veropolitiikan käyttöä on hillinnyt pelko laittoman valmistuksen ja myynnin lisääntymisestä. Kun ottaa huomioon irlantilaisten suhtautumisen anniskelumääräyksiin, pelko lienee aiheellinen.

Valtiovalta on ollut huolissaan alkoholijuomien kulutuksen kehityksestä. Huomio on kiinnittynyt akuutteihin alkoholihaittoihin, erityisesti rattijuoppouteen. Irlannissa on — varsinkin maaseudulla — tavallista publi-illan ja muutaman olutpintin jälkeen ajaa autolla kotiin. Vuonna 1980 kuljettajien onnettomuuksissa 40 %:lla ja jalankulkuonnettomuuksissa 50 %:lla loukkaantuneista oli alkoholia veressä enemmän kuin lain sallima promillemäärä.

Promilleraja oli aikaisemmin 1,25, mutta se on nyttemmin alennettu 0,8:aan. Irlantilaisten tutkijoiden mukaan oikeusistuimet ottavat rattijuoppoustopauksissa hyvin hanakasti huomioon kaikki lieventävät asianhaarat, mitä muiden juttujen yhteydessä ei tehdä. Tutkijat katsovat, että tämä saattaa aiheutua siitä, että tuomarit pitävät rangaistuksia aivan liian ankarina (ajokortin menetykset ja vankeusrangaistukset). Lievempien rangaistusten ansiosta lainsäädäntö tuomarien mielestä ehkä hyväksyttäisiin paremmin ja sitä haluttaisiin myös noudattaa.

Väkevien juomien mainonta on kielletty televisiossa ja radiossa, ja mietojen mainontaa näissä tiedotusvälineissä valvotaan tiukasti. Muuten alkoholijuomien mainonta on vapaata.

Alkoholisektori on aina ollut tärkeä Irlannin kansantaloudessa, vaikka esimerkiksi alkoholijuomien viennin suhteellinen merkitys on vähentynyt. Edelleen 40 % oluesta ja kolmasosa maassa tuotetuista väkeivistä alkoholijuomista menevät vientiin.

Kulutus ja juomatavat

Alkoholijuomien kulutus alkoi Irlannissa kasvaa 1960-luvulla, jolloin keskimääräinen lisäys oli 4,4 % vuodessa. 1970-luvulla kasvu hidastui keskimäärin 3,2 %:ksi vuodessa. Vuosina 1950 — 79 väkevien alkoholijuomien kulutus kolminkertaistui ja oluen kulutus kaksinkertaistui; viinien kulutus pysyi suurin piirtein ennallaan. Syyt alkoholijuomien kulutuksen kasvuun ovat samat kuin meilläkin: taloudellinen kasvu ja asenteiden muutos. Vuoden 1979 jälkeen kulutus on hiljalleen vähentynyt 7,7 litrasta (100 %:n alkoholina henkeä kohti) 6,2 litraan vuonna 1984. Tämä johtunee lähinnä taloudellisten olojen kiristymisestä.

Vuonna 1984 kulutus jakautui seuraavasti: väkevät juomat 22 % (Suomi 43 %), viinit 6 % (Suomi 13 %) ja olut 72 % (Suomi 44 %). Kulutus on hyvin ravintolapainotteista, sillä ravintoloissa kulutettiin oluesta 94 %, viineistä 40 % ja väkevästä alkoholijuomista 65 %. Ravintolajuomista on aikaisemmin pyritty tietoisesti suosimaan. Tiukentunut rattijuoppouslainsäädäntö ja kotona juomista suosivat asenteet ovat kuitenkin siirtäneet kulutusta kotioihin. Irlannissa kuten meilläkin alkoholi usein nautitaan sosiaalisissa tilanteissa ja ilman ruokaa. Toisaalta anniskelun tilastollista osuutta kohottaa se, että ravintolat voivat myydä alkoholia täysin vapaasti ulos samaan hintaan kuin vähittäismyymälätkin.

Alkoholinkäyttötavat ovat Irlannissa pitkälti samanlaiset kuin meilläkin. Pieni vähemmistö juo humalahakuisesti ja kuluttaa puolet koko alkoholimäärästä. Juominen keskittyy kuitenkin pääasiassa vapaa-aikaan ja viikonloppuihin. Vuonna 1985 meillä kulutettiin 6,5 litraa 100 %:n alkoholina henkeä kohti, Irlannissa 6,2 litraa.

Irlannissa suhtautuminen alkoholiin on ollut samalla tavalla kaksinaista kuin meilläkin. Toisaalta päihtymistä on ihannoitu ja juominen on ollut lähinnä sosiaalinen tapahtuma miehille. Toisaalta raittiusliike on voimakas: vuonna 1981 raittiita oli 30 % väestöstä. Raittiiden osuus on kuitenkin vähenemässä. Kirkon vaikutus ulottuu läpi yhteiskunnan. Ripillä saatetaan ottaa raittiuslupaus 21 ikävuoteen asti. Toisaalta jo 15-vuotias saa ostaa pieniä määriä alkoholijuomia.

Juominen on ollut miehinen harrastus aina 1800-luvulta asti. Pubien perustamisella pyrittiin tuolloin siirtämään alkoholin käyttöä työpaikoilta valvottuihin oloihin. Toiseen maailmansotaan asti pubien viihtyisyyttä pyrittiin ehkäisemään ankealla sisustuksella, ja naiset pääsivät pubeihin vasta toisen maailmansodan jälkeen.

Irlannin alkoholihaitat ovat suomalaistyyppisiä akuutteja järjestyshaittoja, kun taas terveyshaittoja on vähän. Päihtyneet toimitetaan myös Irlannissa putkiin, mutta väestöön suhteutettuna meillä oli viime vuosikymmenen puolivälissä juopumuspidätyksiä 34 kertaa enemmän kuin Irlannissa.

Irlantilaiset käyttävät tuloistaan 12 % alkoholiin, Suomessa luku on vaihdellut 6 %:sta 7 %:iin.

Alkoholijuomien jakeluverkosto

Irlannissa on anniskelupaikkoja yhteensä 9 821 (Dublinissa 1 020) eli yksi ravintola 350:tä asukasta kohti (meillä noin 1 200:aa asukasta kohti keskiolutkahvilat mukaan luetuna). Suurin osa näistä on pubeja. Vähittäismyyntilupia on yhteensä 614 (Dublinissa 191) eli samassa suhteessa ravintolamäärään kuin Suomessakin.

Alkoholijuomien tukkumyyntiä hoitaa 100 yksityistä tukkumyyjää. Alkoholimyyjillä on oikeus eräin edellytyksin myös itse tuoda alkoholijuomia ulkomailta.

Kaikki alkoholiin liittyvä toiminta on luvanvaraista ja ohjeet ovat hyvin yksityiskohtaisia. Vaikka Irlanti on periaatteessa vapaan alkoholipoliittikan maa, lupasäännöstö on todella laaja ja monitahoinen. Toisaalta se sisältää myös runsaasti erilaisia poikkeusmahdollisuuksia. Viime vuonna poikkeuslupia myönnettiin 61 000. Yksi peruste runsaille poikkeusluville on se, että tiukkojen anniskelumääräysten vuoksi kulutus muuten ohjautuisi liiaksi pois valvotuista anniskelutiloista.

Anniskeluluvat myönnetään vuodeksi kerrallaan. Lupa-asiaa käsiteltäessä tarvitaan poliisin lausunto, ja hakemus tulee julkistaa ennen käsittelyä sanomalehdessä. Kaikki, jotka haluavat vastustaa hakemusta, voivat sen kirjallisesti tehdä. Ruokaravintolat tarvitsevat lisäksi ravintolaluvan.

Erlaisia anniskeluoikeusluokkia on juomaryhmittäin neljä, vähittäismyynnissä on viisi eri luokkaa. Anniskelun ”on licence” oikeuttaa sekä anniskeluun paikalla että ulosmyyntiin, ”off licence” oikeuttaa pelkästään alkoholijuomien vähittäismyyntiin nautittavaksi huoneiston ulkopuolella. Anniskeluoikeudet ovat pääasiassa täysiä oikeuksia (hotellit, pubit ja ruokaravintolat täysin oikeuksin). Merkittävän ryhmän muodostavat myös ruokaravintolat, joilla on viinioikeudet. Ruokaravintoloissa anniskelu on sallittu vain aterian yhteydessä. Viinioikeuksia voidaan myöntää vapaasti yli 10 000 asukkaan kaupunkien ravintoloihin. Viinioikeuksin toimivissa ruokaravintoloissa ei saa anniskella olutta. Klubit eivät tarvitse lupaa, koska ne eivät juridisesti anniskele alkoholijuomia, vaan ”klubi on tapa jakaa jäsenille yhteistä omaisuutta”. Myös jäsenten vieraille saa anniskella, mikäli he merkitsevät nimensä vieraskirjaan.

Vuosisadan vaihteessa kaikilla hakijoilla oli oikeus saada anniskeluoikeudet. Vuonna 1902 myöntämiskäytäntöä tiukennettiin ja pubeille asetettiin väestömäärään sidotut kiintiöt. Ruokaravintoloiden osalta tällaista kiintiötä ei ole. Kiintiöistä on seurannut, että kun maaseudulta on väki muuttanut kaupunkiin, pubeja on maaseudulla liikaa ja kaupungeissa liian vähän väestön määrään nähden. Kiintiöiden vuoksi pubiluvat ovat kaupungeissa melko kalliita omistajan vaihtuessa. Niistä saattaa joutua maksamaan Dublinissa luvan omistajalle jopa yli 100 000 markkaa. Myös kaupunginosien välillä saattaa olla suuria eroja pubien määrässä. Tosin laki oikeuttaa nostamaan kiintiötä, mikäli väestön kasvu ylittää 25 %.

Tiukka politiikka on aiheuttanut sen, että on syntynyt lähes julkisia salakapakoita. Joistakin ruokaravintoloista, joissa saa anniskella viiniä, saavat ravintoloitsijan hyvät ystävät tiskin alta myös väkeviä alkoholijuomia. Dublinin Leeson Streetillä on kellarisyvennyksissä kymmenisen yökerhoa, jotka saamamme tiedon mukaan ovat luvattomia. Ravintoloiden mainokset eivät juuri näy kadulle, mutta kellarisyvennyksissä ne ovat selvästi havaittavissa. Ravintolat tarjoilevat pelkästään viiniä ja alkoholittomia juomia. Minimiosasto on yksi pullo ja minimihinta 100 markkaa. Haastattelemiemme ravintoloitsijoiden ja Dublinissa asuvien suomalais-

ten mukaan poliisi kyllä tekee tarkastusiskuja näihin yökerhoihin. Tarkastuksen sattuessa henkilökunta kerää viinipullot piiloon ja jakaa ne takaisin asiakkaille poliisin poistuttua.

Anniskelumääräykset

Irlannin alkoholilaki on yksityiskohtainen ja näin ollen anniskelumääräyksiä on runsaasti, mutta niiden noudattaminen ei ole kovin pikutarkkaa.

Lain mukaan alkoholia ei saa tietoisesti anniskella alle 18-vuotiaille; vähintään alkoholia voi myydä jo 15-vuotiaille, mutta enintään puolisen litraa. Määräyksiä ei esimerkiksi pubeissa noudateta kovin tarkasti, kun asiakkailta ei ole yleensä henkilötodistusta mukanaan.

Pubien aukioloaika ja samalla anniskelu aika arkisin alkaa klo 10.30 (talvella klo 11.00) ja päättyy klo 23.30 (talvella klo 23.00). Pubien on Dublinin ja Gorkin kreivikuntien kaupungeissa oltava kiinni iltapäivällä klo 14.30—15.30. Sunnuntaisin saa anniskella klo 12.30—14.00 ja klo 16.00—22.00. Asiakkailta on sulkeamisen jälkeen 10 minuuttia aikaa poistua pubista. Käytännössä poistumiseen menee illalla jopa yli puoli tuntia henkilökunnan innokkaista kehotushuudoista huolimatta.

Edellä mainitut aukioloajat eivät sido ravintoloita, joissa anniskelu tapahtuu ruokailun yhteydessä, eivätkä diskoteekkeja ja yökerhoja, jotka voivat olla auki klo 2:een. Dublinin luvattomat yökerhot ovat auki klo 4:ään. Aukioloaikoihin myönnetään runsaasti poikkeuslupia. Nämä voivat käsittää pubin avaamisen esim. klo 6.30 aamulla taikka erikoistilaisuuksia viikonloppuisin.

Väkevien juomien normaaliannos on 3,55 cl (= 1/4 gilliä), ja tuplat ovat sallittuja. Annokset mitataan vaatulla mittavälineellä. Väkevien viinien tavallisin annos on 7,1 cl (= 1/2 gilliä), mietojen viinien yleinen lasiannos on 12,5 cl. Olut anniskellaan pintteinä (= 0,568 litraa) tai laseina (= 1/2 pinttiä) vaatuissa tuopeissa ja laseissa sekä myös pulloittain. Alkoholittomien juomien tarjoilusta ei ole määräystä.

Alkoholijuomien luovuttaminen pubista pois vietäväksi on sallittua (vielä anniskeluajan päättymisen jälkeenkin). Omia alkoholijuomia

voi tuoda ravintolassa käytettäväksi; ravintoloitsija määrää ns. korkkirahan.

Anniskelu päihtyneille on kielletty, mutta ei käytännössä ehkä toteudu kovin tarkasti. Samoin anniskelu velaksi on kielletty, mutta poikkeuksia tietävästi tehdään.

Alkoholijuomien kuten muidenkin tuotteiden hinnoittelu on vapaa. Sitä vastoin panimoiden on anottava oluen tukkuhinnan nostamista valtiovarainministeriöltä.

Irlantilaisessa Evening Herald -lehdessä kerrottiin 18. 11. 87 lainmuutosesityksestä, joka pyritään saamaan voimaan ennen kesää. Esityksen mukaan ruokaravintolat saisivat oikeuden anniskella muitakin alkoholijuomia kuin viinejä klo 12.30—15.00 ja 18.00—00.30. Sunnuntaisin anniskelun on loputtava kaikissa ravintoloissa klo 23. Pubit saisivat olla auki kesä—syyskuussa klo 24:ään asti (paitsi sunnuntaisin). Dublinin ja Corkin pubien ”Holy Hour” klo 14.30—15.30 ehdotetaan poistettavaksi naapurisaaren esimerkin mukaisesti. Irlannissa ovat ongelmana nk. cider drinking gangit, joista pyritään saamaan otetta kriminaalisuomilla alkoholijuomien välittäminen alle 18-vuotiaille. Edelleen esitetään kumottavaksi vanha ja arvostelua herättänyt määräys, jonka mukaan alle 15-vuotiaat lapset eivät saa oleskella ravintolassa. Nyt heillä olisi siihen oikeus klo 10.30—20.00 vanhempiensa seurassa.

Valvonta

Ravintoloita valvovat poliisi ja tulli sekä palo- ja terveysviranomaiset. Poliisi raportoi havainnoistaan lähinnä lupia uusiville viranomaisille ja tullille, mikäli on kyse tullimaksujen tai alkoholiverojen kierrosta.

Yrittäjä voi saada lisenssilakien nojalla sakkoja hyvin monenlaisista rikkeistä: päihtyneistä, alaikäisistä, lapsien oleskelusta pubissa, prostituoitujen ammatinharjoituksen hyväksymisestä (mutta ei heidän virkistäytymisestäään) jne. Jokaisesta yrittäjästä pidetään erillistä rikosrekisteriä, josta otetaan ote vuosittain lupia uusittaessa. Ensimmäinen rikkomus on voimassa kaksi vuotta, toinen neljä vuotta ja sitä seuraavat kuusi vuotta. Lupa peruutetaan yleensä pysyvästi kahden rikkeen jälkeen, joskus yhdenkin, jos se on vakava. Anniskeluoikeuksia ei enää myönnetä uudestaan samaan

huoneistoon.

Myös asiakas voi saada sakkoa esim. siitä, että hän ei noudata ravintolahenkilökunnan määräyksiä, tuo lapsen pubiin, ostaa päihtyneelle alkoholijuomia, esiintyy päihtyneenä julkisella paikalla jne. Ravintoloitsijaa ja asiakkaita koskevien pykälien määrä on niin suuri, että järjestyspoliisi ei varmastikaan pysty kaikkia niitä muun työn ohella hallitsemaan ja tehokkaasti valvomaan.

Anniskeluhinnoittelu

Irlannissa ei ole pakko ilmoittaa hintoja ravintolan ulkopuolella olevassa vitriinissä. Ruokaravintolat kuitenkin tekevät niin, mutta pubit eivät; niiden ovella saattaa olla jonkin ruoka-annoksen hinta näkyvissä.

Hinnat ilmoitetaan aina veroineen. Pubit ja noin puolet ruokaravintoloista käyttävät kokonaishintoja. Muut ruokaravintolat perivät palvelurahan erikseen. Yleensä se on 12,5 %, mutta se voi olla myös 10 tai 15 %. Lisäarvonvero on alkoholijuomista ja myös alkoholittomista juomista 25 %, mutta ruoasta vain 10 %.

Seuraavassa hintavertailussa kesäkuulta 1987 kaikki hinnat ovat kokonaishintoja veroineen ja palvelurahoineen.

Hyvätasoisessa hotelliravintolassa skotlantilaisen viskin hinta oli 12,40 mk/4 cl (meillä 17,60 mk) ja votkan 12,00 mk/4 cl (meillä 14,60 mk).

Hyvätasoisessa ruokaravintolassa ranskalaisen Bordeaux- ja Bourgogne-viinien hinnat vaihtelivat 72 ja 285 mk:n välillä pullolta (meillä 83—300 mk). Eräissä muissa vastaavissa ruokaravintoloissa viinien kallein hinta oli 1 500 mk, eräessä jopa 30 000 mk pullolta. Muiden viinien hinnat olivat alimmillaan 37 mk pullo (meillä 60 mk).

Portterin hinta pubissa oli keskimäärin 5,50 mk/1/3 litraa (meillä itsepalvelussa 8,50 mk). Pullo-olut maksoi hotellin baarissa 8,75 mk/1/3 litraa (meillä vastaavasti 12,30 mk). Virvokkeiden hinta pubissa oli 5,50 mk/pullo (meillä 5,10 mk).

Korkeatasoisessa ruokaravintolassa alkuruoat maksoivat 34 mk, keitot 22,50 mk ja pääruokalajit keskimäärin 113 mk. Kahvi maksoi 6,60 mk ja tee 4,40 mk/kuppi.

Karkeasti arvioiden anniskeluhinnat ovat Irlannissa keskimäärin 30 % matalammat kuin Suomessa. Koko ravintolamyynnin osalta hintaero jää kuitenkin pienemmäksi.

Viskiannoksen kate oli ilman lisäarvonveroa ja palvelurahaa hyvätasoisessa hotelliravintolassa noin 5,65 mk/4 cl eli noin 45 % anniskeluhinnasta (meillä vastaavasti 7,35 mk eli 33 %).

Irlannissa peritään diskoteekeissa ja yökerhoissa pääsymaksuja; niiden suuruus oli Dublinissa noin 35 mk. Muissa anniskelupaikoissa ei pääsymaksuja ole, mutta jokin musiikkipubi saattaa tehdä poikkeuksen. Päälysvaatteet saa yleensä viedä saliin tai ne otetaan säilytykseen korvauksetta. Yökerhoissa vaatemuksu oli 1,35—2,00 mk.

Lopuksi

Hotelli- ja ravintolaelinkeinon tasovaihtelut Irlannissa ovat suuret. Korkeatasoisten kansainvälisten hotellien rinnalla on kansallisia vaatimattomia hotelleja ja vielä vaatimattomampia majataloja, joissa majoituspalvelujen lisäksi on ainoastaan aamiaistarjoilua. Ravintolapuolella on huipputasoisten ruokaravintoloiden ohella pienehköjä omaleimaisia ruokapaikkoja ja entiselle emämaalle, Yhdistyneelle kuningaskunnalle, vertoja vetävä pubilaitos. Vaikka se on ulkonaisesti jo osittain ränsistynyt, se vetää edelleen puoleensa irlantilaisia asiakkaita — ja myös aitoa miljöötä etsiviä matkailijoita. Myös kansainväliset pikaravintolaketjut ovat Irlannissa hyvin edustettuina.

Pääosa anniskelusta tapahtuu pubeissa, jotka saavat anniskella kaikkia juomia itsepalvelumuotoisena baaritarjoiluna. Oman kaksijakoisen ryhmänsä muodostavat täysin oikeuksin tai viinioikeuksin toimivat ruokaravintolat; viinioikeuksin toimivissa ei voi käyttää olutta ruokajuomana. Hotelleilla on täydet oikeudet eikä hotelliasiakkaiden anniskelupalveluille aseteta aikarajoja.

Hotelli- ja ravintolaelinkeino on valtaosaltaan yksityisten ja yhtiöiden omistuksessa — panimoilla ei juuri ole jalansijaa elinkeinon piirissä. Kun pubien baaritarjoilu on ensisijainen palvelumuoto, henkilökunnan määrä on supistettu minimiin. Tilanne on sama pöytiin

tarjoilua harjoittavissa pienissä ruokaravintoloissa, joista monia hoidetaan oman perheen voimin. Kustannussäästöt mahdollistavat huokeat hinnat, jotka puolestaan lisäävät ravintoloiden ja pubien käyttöä ja pitävät siten anniskelun osuuden alkoholijuomien kokonaiskulutuksesta poikkeuksellisen suurena.

Väestön siirtyminen kaupunkeihin on vähitellen vähentänyt pubien väestöpohjaa maaseudulla ja siten vääristänyt asukasmäärien suhdetta liikkeiden lukumäärään kunnittain. Valtiovalta ei ole ollut täysin tyytyväinen ravintolaolojen kehitykseen, ja maassa on valmisteltu laajahko lainsäädännön muutos, joka mm. sisältää monia säännösten tiukennuksia ja päällekkäisbyrokratiaa; niiden kustannukset olisi peritty ravintolaelinkeinolta nostamalla lisenssimaksuja roimasti. Hallituksen vaihduttua asia joutuu kuitenkin uuteen valmisteluun ja lykkääntyy. Ilmeisesti Irlannin anniskelutoiminta tulee sen vuoksi jatkumaan ennallaan vielä lähivuodet.

Alkoholijärjestelmäeroista huolimatta Suomen ja Irlannin alkoholioloissa on paljon yhtäläisyyksiä. Molemmista maista juominen keskittyy viikonloppuun ja pieni vähemmistö juo humalahakuisesti. Molemmista maista on kansainvälisesti ottaen ollut voimakas raittiusliike, jonka vaikutusta on Irlannissa vielä lisännyt kirkon voimakas ote. Alkoholitulojen merkitys valtionaloudelle on myös molemmista maista merkittävä.

Toisaalta Suomen ja Irlannin erot alkoholiasioissa ovat yllättävät ja ennako-odotusten vastaiset. Irlannin ”vapaa” alkoholijärjestelmä on selvästi Suomen monopolijärjestelmää tiukempi ja holhoavampi. Toisaalta runsaiden määräysten noudattaminen ja valvonta ei tunnu Irlannissa kovin innokkaalta. Poliisin tehtäviin kuuluu monen muunkin asian valvonta, eikä Irlannissa ole pelkästään alkoholi-asioiden valvontaan erikoistunutta viranomaista.

Suomessa on kieltolain kautta siirrytty monopolijärjestelmään. Irlannissa jatketaan englantilaisilta valloittajilta perityn tiukan alkoholijärjestelmän soveltamista, mutta murennetaan sitä runsailla poikkeusluvilla. Irlantilainen ei anna tiukkojenkaan määräysten pahemmin häiritä alkoholinkäyttöään.

English Summary

Tauno A. Tuominen — Juhani Hakala: Irlannin anniskelutoiminnasta (Serving of alcoholic beverages in Ireland)

Despite differences in alcohol systems, Finnish and Irish alcohol conditions have many common features. In both countries drinking peaks on weekends, and a small minority drinks with the aim of becoming intoxicated. Seen internationally, both countries have had a strong temperance movement, the effects of which have been reinforced in Ireland by the strong hold of the Church. In both countries, too, incomes from alcohol are significant to the State budget.

On the other hand, however, the alcohol-related differences between the countries are surprising and contrary

to expectations. Ireland's "free" system is clearly more stringent and patronizing than Finland's monopoly, yet in Ireland there seems to be little enthusiasm for adherence to the many regulations and for control: The police are responsible for monitoring many other things as well, nor does Ireland have any officials specialized in the control of alcohol affairs.

In Finland, prohibition was followed by a State monopoly. Ireland has continued to apply the tightly monitored system inherited from the English conquerors, though it is weakened by many exceptional permits. The Irish do not allow even stringent restrictions to interfere much with their use of alcohol.

Alkoholipolitiikka Vol. 52: 311—316, 1987